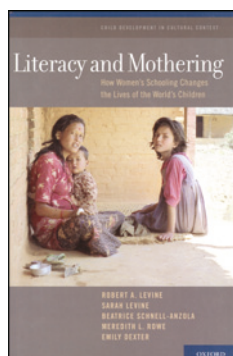

Det lønner seg å investere i kvinner

Robert A. Levine, Sarah Levine, Beatrice Schnell-Anzola et al.

Literacy and mothering

How women's schooling changes the lives of the world's children. 199 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2012. Pris GBP 33 ISBN 978-0-19-530982-9

Dette er egentlig en samlet rapport fra et større forskningsprosjekt, som inneholder mye dokumentasjon og case-studier, og som derfor kan være tung å lese. Kapitlene er bygd opp nesten som forskningsrapporter.

Hovedtemaet er på en måte kjent: Hvis kvinner får utdanning, går det bedre med dem. De får bedre helse, bedre levekår, og det går bedre for barna deres. Sånn sett tenkte jeg at kanskje dette er å slå inn åpne dører.

Boken er imidlertid interessant, ikke minst ut fra et utdanningsperspektiv: Den forholder seg til formell, rutinisert masseutdanning av kvinner, dvs. skolegang. Det betyr noe å gå på skole, lære å lese og ta inn informasjon. Selv elendige skoler i fattige land betyr noe.

Kapitlene er tematiske og begynner med spørsmål om hva utdanning er. Hvordan oppsto og utviklet systemet med masseutdanning, skoler, seg i Vesten? Skoler for massene, spesielt kvinner, er et nytt fenomen. Selv om lese- og skrivekunsten var utbredt allerede for tusenvis av år siden, er det først etter 1800-tallet at jenter fra folket er invitert inn i skolestuen. Etter 1950 ble det vanlig med skoler også i mindre utviklede land, og det har betydd en stor sosial endring for verdens fattige kvinner. På samme tid har vi sett to andre store sosiale endringer: fertilitetsnedgang og barneoverlevelse.

Å være analfabet betyr ikke å være i stand til å lese. Ofte er det egenrapportert evne til å lese som rapporteres. Skolegang lærer en noe mer enn det. Kommunikativ sosialisering til normative kunnskaps- og maktsentre kan være viktig å lære. Det vil si at det å lese og gå på skole også utvikler språket. Og med bedre språk kan man bedre forstå hva man bør – eller ikke bør – gjøre.

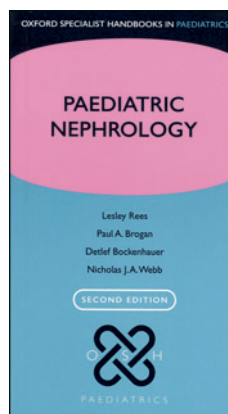
Forfatterne forteller om kvinners evne til å være mødre og til å ta seg av sine barn. Sånn sett beveger den seg i et tradisjonelt felt: dyaden mor-barn med søkelys på barnets helse og moderskapets betydning. Jeg synes teksten er et godt argument for å satse på kvinners utdanning som sådan. Helseaspektet av dette er dårligere beskrevet, men likevel dokumentert. Betydningen for kvinners eget liv og for kjønnsrelasjoner kunne vært dradd lenger.

Temaet er grundig behandlet, men mindre tilgjengelig enn jeg hadde ønsket meg. Kanskje et sammendrag kunne ha gjort det lettere å finne frem. Konklusjonen er likevel at man må investere i jenters utdanning selv om endringsprosessene tar generasjoner. Utvikling er ikke noen enkel og fiks sak gjort i en håndvending. Og de endringene som skolegang fører til, betyr ikke noen endring i kvinners liv dersom ikke de andre viktige institusjonene – jobber, helsevesen og liknende – utvikles samtidig.

Johanne Sundby

Seksjon for internasjonal helse, Universitetet i Oslo

Glimrende håndbok – løp og kjøp

Lesley Rees, Paul A. Brogan, Dettlef Bochenhauer et al.

Paediatric nephrology

2. utg. 638 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2012. Pris GBP 40 ISBN 978-0-19-960137-0

Den meget kunnskapsrike legegruppen fra Great Ormond Street Hospital for Children og Royal Manchester Children's Hospital har revidert og utgitt annen utgave av *Pediatric nephrology*. Dette er en glimrende håndbok hvor forfatterne gir leseren en oversikt over pediatrik nefrologi på en meget systematisk, pedagogisk og inspirerende måte.

Første del omhandler anamnese, undersøkelse og utredning av barn med mistenkt nyre- og urinveissykdom og tilnærming ved funn av proteinuri og/eller hematuri. Funn ved prenatal ultralyd som kan skape usikkerhet for videre oppfølging, og spesifikke problemstillinger ved nyfødtp perioden, er grundig belyst. Elektrolyttforstyrrelser og tubulopatier, som ofte gir hodebry, blir elegant og meget pedagogisk presentert. I et omfattende kapittel om kronisk nyresvikt gjør forfatterne grundig rede for generell uremibehandling og oppfølging, og de konsentrerer seg særlig om ernæring. I dialysekapitlet dekker forfatterne indikasjoner og praktiske detaljer. Transplantasjonskapitlet er omfattende med søkelyset rettet mot komplikasjoner som kan oppstå. I tillegg er det psykososiale aspektet ved kronisk og terminal nyresvikt og etiske problemstillinger som kan dukke opp, også omtalt.

En styrke er at medikamentdoseringer er fortløpende anført avhengig av vekt, og forfatterne presiserer dosering ved nyresvikt.

I et lite format er likevel det meste av faget grundig dekket, og ved hjelp av denne boken vil man kunne takle de fleste barnenefrologiske utfordringer.

Denne utgaven bør finnes på enhver barneavdeling, tilgjengelig for alle som er på vakt. For yngre leger som ønsker å lære seg pediatrik nefrologi, er den obligatorisk!

Anna Bjerre

Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet